

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5844/2545

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ADMIN 5844/2545ธนาคาร นครหลวงไทย จำกัด (มหาชนเจ้าหนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/57, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 34, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 90/60, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/56, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42 ตรี, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/57, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 34, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/16

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 90/57 ระบุให้ศาลล้มละลายกลางพิจารณาข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ด้วย แต่ไม่ได้บังคับให้ต้องทำการไต่สวนคำร้องคัดค้านของเจ้าหนี้เสมอไป ย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลเป็นเรื่อง ๆ ไปฉะนั้น เมื่อศาลได้พิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ คำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ซึ่งมีข้อเท็จจริงและรายละเอียดชัดเจนเพียงพอแก่การพิจารณาแล้ว ศาลก็ชอบที่จะมีคำสั่งการไต่สวนได้ ลูกหนี้มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจด้านพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยเน้นการถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อการจำหน่ายที่มีพื้นฐานในการประกอบธุรกิจที่ดีและให้ผลตอบแทนสูง โดยลูกหนี้เข้าถือหุ้นในบริษัทหลายรายซึ่งตามแผนฟื้นฟูกิจการแบ่งเจ้าหนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ เจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่ เจ้าหนี้มีประกันรายย่อย เจ้าหนี้ไม่มีประกันในฐานะเจ้าหนี้ทางการเงินและเจ้าหนี้ไม่มีประกันในฐานะเจ้าหนี้เงินให้กู้ยืมซึ่งก็คือ ข. โดยแผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดวิธีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งสี่กลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น แม้ ข. จะมีฐานะเป็นกรรมกรลูกหนี้และมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ด้วยก็ตาม แต่ ข. ก็ไม่ได้รับผลประโยชน์พิเศษจากทรัพย์สินของลูกหนี้โดยตรงหรือโดยอ้อม นอกจากประโยชน์ที่เจ้าหนี้จะควรได้รับในฐานะเป็นเจ้าหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้อื่น ข. จึงชอบที่จะออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 34 วรรคสาม ประกอบมาตรา 90/2 วรรคสอง การออกหุ้นกู้ไม่มีประกันของลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการเป็นการทำนิติกรรมกู้ยืมระยะยาวซึ่งมีหุ้นกู้เป็นตราสารที่ให้เจ้าหนี้อยึดถือไว้เป็นประกันว่าจะได้รับชำระเงินกู้คืนตามราคาเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้เมื่อครบกำหนดอันเป็นการทำสัญญากู้ยืมใหม่เปลี่ยนแปลงมูลหนี้เดิมระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ แต่ก็ไม่ทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 90/60 วรรคสอง ส่วนหุ้นของบริษัทยื่นที่แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้ลูกหนี้โอนชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้หุ้นยืมมีมูลค่าในการชำระหนี้ตามราคาที่ซื้อขายกันจริงในท้องตลาดหากหุ้นดังกล่าวมีราคา ณ วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการอันจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่ครบจำนวนตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการผู้ค้าประกันก็ยังคงผูกพันรับผิดชอบชำระหนี้ส่วนที่ขาดไปนั้นแก่เจ้าหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการ

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และตั้งบริษัทสาริน แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผนเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2544 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า

ในการประชุมเจ้าหนี้เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2544 เพื่อปรึกษาว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ หรือจะแก้ไขอย่างไร ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนที่มีการแก้ไขแล้วตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/46(2), 90/48 ขอให้ศาลนัดพิจารณาแผนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้งกำหนดนัดพิจารณาแผนให้ผู้ทำแผน ลูกหนี้ และเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบโดยชอบแล้วตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/56 เจ้าหนี้ยื่นร้องคัดค้านว่า บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้ประมูลซื้อหนี้ของลูกหนี้มาจากสถาบันการเงินที่ถูกทางการระงับการดำเนินการในราคาต่ำไม่เต็มจำนวนหนี้ แต่มาขอรับชำระหนี้เต็มจำนวนและได้รับการจัดกลุ่มเป็นเจ้าหนี้มีประกันกลุ่มที่ 1 ที่มีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้เป็นการไม่เท่าเทียมกันและเป็นการเอาเปรียบเจ้าหนี้กลุ่มอื่นจึงขอแก้ไขแผนให้เจ้าหนี้รายนี้ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนที่ได้ประมูลซื้อมา เจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 4 เป็นเจ้าหนี้เงินกู้ยืมที่ขอรับชำระหนี้จำนวน 20,854,548.12 บาท นั้นเป็นกรรมกรของลูกหนี้และเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ที่เป็นหนี้เจ้าหนี้ถือได้ว่าเจ้าหนี้กลุ่มที่ 4 เป็นเจ้าหนี้ผู้มีส่วนได้เสียในแผนร่วมกับลูกหนี้ การที่เจ้าหนี้ดังกล่าวมีสิทธิออกเสียงลงมติในที่ประชุมเจ้าหนี้จึงไม่ถูกต้องแผนกำหนดให้แปลงหนี้บางส่วนจำนวน 4,225,000 บาท เป็นหุ้นกู้ไม่มีประกันจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิด เจ้าหนี้หมดสิทธิเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันจึงสมควรให้กรรมการลูกหนี้ทุกคนเข้าค้ำประกันหุ้นกุดังกล่าวโดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมและส่วนที่ให้แปลงหนี้จำนวน 89,780,000 บาท เป็นหุ้นสามัญของบริษัทสาริน พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ในมูลค่าหุ้นละ 10 บาท แต่หุ้นดังกล่าวในสภาพปัจจุบันไม่มีมูลค่าเท่ากับเจ้าหนี้จะต้องตัดหนี้ดังกล่าวให้เป็นหนี้สูญแผนไม่ชัดเจนว่าลูกหนี้จะดำเนินธุรกิจอย่างไรต่อไปในอนาคต ทั้งปรากฏว่าผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกับกรรมการของลูกหนี้ซึ่งบริหารงานของลูกหนี้ประสบความล้มเหลวมาแล้วจึงเป็นไปได้ว่าการดำเนินการตามแผนจะไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากที่คัดค้านดังกล่าวเจ้าหนี้เห็นชอบด้วยแผนผู้ทำแผนยื่นคำชี้แจงว่า แผนมีรายการครบถ้วนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42 โดยกำหนดให้เจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน และเมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จแล้วจะทำให้เจ้าหนี้ทุกรายได้รับชำระหนี้มากกว่ากรณีศาลล้มล้างคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลาย ซึ่งผู้ทำแผนได้ยื่นคำแถลงลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 อีกฉบับหนึ่งสรุปสาระสำคัญของแผนโดยละเอียดเพื่อแสดงให้เห็นว่าแผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42 และมาตรา 90/58 ขอให้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำชี้แจงว่า ข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ที่ว่าข้อเสนอการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ไม่เป็นธรรมและไม่เท่าเทียมกันขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42 หรือไม่ เจ้าหนี้เข้าใจข้อกฎหมายคลาดเคลื่อนเพราะการพิจารณาว่าข้อเสนอการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เป็นธรรมหรือไม่เท่าเทียมกันหรือไม่ ต้องพิจารณาจากเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกัน และที่เจ้าหนี้คัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้กลุ่มที่ 4 และความเป็นไปได้ของแผนนั้น เจ้าหนี้ควรจะคัดค้านในที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อประกอบการพิจารณาแผน ส่วนแผนจะดำเนินการสำเร็จหรือไม่เป็นเรื่องในอนาคตไม่อาจคาดหมายได้เมื่อเจ้าหนี้ที่มาประชุมเพื่อพิจารณาแผนมีสิทธิออกเสียงลงมติมีจำนวนหนี้รวม 2,848,450,620.50 บาท และเจ้าหนี้ที่มีมติยอมรับแผนมีจำนวนหนี้รวม 2,495,779,662.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.62 ของจำนวนหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน แสดงให้เห็นว่าเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของแผนแล้วศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้

อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือ ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "เจ้าหนี้อุทธรณ์ประการแรกว่า การที่ศาลล้มละลายกลางดไต่สวนคำร้องคัดค้านของเจ้าหนี้ทำให้ไม่ทราบรายละเอียดของแผนฟื้นฟูกิจการในส่วนของการชำระหนี้ การขยายเวลาชำระหนี้ การลดทุน การเพิ่มทุนการก่อหนี้และการระดมทุน แม้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้จัดทำรายงานสรุปแผนและวิเคราะห์แผนของลูกหนี้เสนอต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาก็ยังไม่เพียงพอ นั้น เห็นว่าในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/57 บัญญัติว่า "...ให้ศาลพิจารณาคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงตามมาตรา 90/30 ซึ่งไม่ได้ลงมติยอมรับแผน" เห็นได้ว่าตามบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ศาลพิจารณาข้อคัดค้านของเจ้าหนี้ด้วย แต่ไม่ได้บังคับว่าศาลจะต้องทำการไต่สวนคำร้องคัดค้านของเจ้าหนี้เสมอไป จึงย่อมอยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาเห็นสมควรเป็นเรื่อง ๆ ไป เมื่อแผนฟื้นฟูกิจการ คำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของเจ้าหนี้มีข้อเท็จจริงและรายละเอียดชัดเจนเพียงพอแก่การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว การที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้งดการไต่สวนจึงชอบแล้วเจ้าหนี้อุทธรณ์ประการที่สองว่า นายชินนทร์ ว่องกุศลกิจ เจ้าหนี้ไม่มีประกันกลุ่มที่ 4 เป็นเจ้าหนี้เงินให้กู้ยืมและเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้เจ้าหนี้และมีฐานะเป็นกรรมการของลูกหนี้จึงเป็นเจ้าหนี้ที่มีส่วนได้เสียในแผนร่วมกับลูกหนี้ การที่ให้เจ้าหนี้กลุ่มนี้ออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมเจ้าหนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นเห็นว่า ตามแผนฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจด้านพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยเน้นการถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อการจำหน่ายที่มีพื้นฐานในการประกอบธุรกิจที่ดีและให้ผลตอบแทนสูง โดยลูกหนี้เข้าถือหุ้นในบริษัทสาริน พรอพเพอร์ตี้ จำกัด จำนวน 67,700,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท และหุ้นในบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) จำนวน 500,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 18 บาท นอกจากนั้นแผนฟื้นฟูกิจการได้จัดกลุ่มเจ้าหนี้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. เจ้าหนี้มีประกันรายใหญ่ คือบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน 2. เจ้าหนี้มีประกันรายย่อย คือ เจ้าหนี้และบริษัทเงินทุนเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) 3. เจ้าหนี้ไม่มีประกันในฐานะเจ้าหนี้ทางการเงินคือ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และ 4. เจ้าหนี้ไม่มีประกันในฐานะเจ้าหนี้เงินให้กู้ยืม คือ นายชินนทร์ ว่องกุศลกิจ และแผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดวิธีการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งสี่กลุ่ม โดยปรับลดภาระหนี้ดอกเบี้ยลงเหลือร้อยละ 1.62 ส่วนภาระหนี้ต้นเงินจะชำระโดยโอนหุ้นบริษัทสาริน พรอพเพอร์ตี้ จำกัด มูลค่าหุ้นละ 10 บาท และหุ้นบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) มูลค่าหุ้นละ 18 บาท ชำระหนี้ส่วนหนึ่ง จัดสรรหุ้นกู้ไม่มีประกันของลูกหนี้ มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ชำระหนี้อีกส่วนหนึ่ง และจะทยอยชำระหนี้ส่วนที่เหลือด้วยเงินสดภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการโดยไม่มีดอกเบี้ยตามแผนฟื้นฟูกิจการข้อ 6.2 ข้อ 6.3 ข้อ 6.4 และเอกสารแนบท้ายหมายเลข 3 ถึงหมายเลข 6 ซึ่งถือได้ว่าเจ้าหนี้ทุกรายได้รับการปฏิบัติชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้เท่าเทียมกัน ดังนั้น แม้นายชินนทร์ ว่องกุศลกิจ จะมีฐานะเป็นกรรมการของลูกหนี้และมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ด้วยก็ตาม แต่นายชินนทร์ในฐานะเจ้าหนี้ก็ไม่ได้รับผลประโยชน์พิเศษจากทรัพย์สินของลูกหนี้โดยตรงหรือทางอ้อมนอกจากประโยชน์ที่เจ้าหนี้จะควรได้รับในฐานะเป็นเจ้าหนี้เช่นเดียวกับเจ้าหนี้คนอื่นแล้ว นายชินนทร์จึงชอบที่จะออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมเจ้าหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 34วรรคสาม ประกอบมาตรา 90/2 วรรคสองเจ้าหนี้อุทธรณ์ประการที่สามว่า

การแปลงหนี้บางส่วนจำนวน 4,225,000 บาท เป็นหุ้นกู้ไม่มีประกันของลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่ เจ้าหนี้จะทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด เจ้าหนี้ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องจากผู้ค้าประกัน ได้อีก และการแปลงหนี้อีกส่วนหนึ่งจำนวน 89,780,000 บาท เป็นหุ้นสามัญของบริษัทสาริน พร อฟเพอร์ตี จำกัดมูลค่าหุ้นละ 10 บาท ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ทั้งที่ในปัจจุบันหุ้นดังกล่าวไม่มีมูลค่า เจ้าหนี้จะต้องตัดหนี้จำนวนนี้เป็นหนี้สูญ ถือเสมือนหนึ่งว่าเจ้าหนี้ไม่ได้รับชำระหนี้ และลูกหนี้ไม่มี แผนการที่ชัดเจนว่าจะดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคตอย่างไร เจ้าหนี้จึงไม่ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ นั้น เห็นว่า ตามแผนฟื้นฟูกิจการได้จัดให้เจ้าหนี้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้มีประกันเช่นเดียวกับบริษัทเงินทุน เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) และบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงินได้รับการจัดสรรชำระหนี้ ดันเงินค้ำชำระโดยการโอนหุ้นของบริษัทสาริน พรอฟเพอร์ตี จำกัด มูลค่าหุ้นละ 10 บาท และหุ้น ของบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) มูลค่าหุ้นละ 18 บาท ชำระหนี้ส่วนหนึ่งตามแผนข้อ 6.2.2 (1)(2) จัดสรรหุ้นกู้ไม่มีประกันของลูกหนี้ มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ชำระหนี้ส่วนหนึ่งตามแผนข้อ 6.2.3 และจะทยอยชำระหนี้ส่วนที่เหลือด้วยเงินสดภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ฟื้นฟูกิจการโดยไม่มีดอกเบี้ยตามแผนข้อ 6.2.4 และเอกสารแนบท้ายหมายเลข 5 และหมายเลข 6 ซึ่งเป็นการปฏิบัติการชำระหนี้ที่เท่าเทียมกันดังได้วินิจฉัยไว้ในข้อก่อนและการออกหุ้นกู้ไม่มี ประกันของลูกหนี้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ นั้น ตามแผนฟื้นฟูกิจการข้อ 6.4.2 ได้กำหนดสาระสำคัญของหุ้นกู้ไว้ดังนี้ มูลค่าที่ตราไว้หน่วยละ 10 บาท ราคาเสนอขายหุ้นละ 10 บาท ครบกำหนดไถ่ถอน ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2550 โดยไม่มีดอกเบี้ยและลูกหนี้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนวันที่ 31 พฤษภาคม 2550 ในราคาเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้ เช่นนี้ ถือได้ว่าการออกหุ้นกู้เป็นการทำนิติกรรม กุยืมระยะยาวซึ่งมีหุ้นกู้เป็นตราสารที่ให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันว่าจะได้รับชำระเงินกู้คืนตาม ราคาเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้เมื่อครบกำหนดอันเป็นการทำสัญญากู้ยืมใหม่เปลี่ยนแปลงมูลหนี้เดิม ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ แต่ก็ไม่ทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดแต่อย่างใดดังจะเห็นได้ จากแผนฟื้นฟูกิจการ ข้อ 6.6 ซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนว่า "ภายหลังการปรับโครงสร้างหนี้โดยการ โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจำนำเพื่อชำระหนี้ต้นเงินค้ำชำระตามแผนเจ้าหนี้ตามแผนยังคงมีสิทธิใน ทางจำนองและจำนำเหนือทรัพย์สินหลักประกันตามสัญญาเดิมและ/หรือสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อประกันการชำระหนี้ต้นเงินค้ำชำระตามแผนทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนฉบับนี้ไม่ถือว่าเป็น การแปลงหนี้ใหม่ ดังนั้น ตราบใดที่ ลูกหนี้ไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ตามรายละเอียดที่กำหนดใน แผน การหนี้ของลูกหนี้ที่กำหนดในแผนที่เมื่อต่อเจ้าหนี้แต่ละรายตามสัญญาเดิมยังไม่ระงับไป และ หลักประกันเดิมของเจ้าหนี้ประเภทจำนอง จำนำ ค้ำประกันและหลักประกันประเภทอื่น ๆ ของลูกหนี้ (ถ้ามี) ยังคงมีผลผูกพันลูกหนี้ บุคคลภายนอกและเจ้าหนี้" และยังสอดคล้องตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า "คำสั่งของศาลซึ่ง เห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบ ร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้าประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันที่ดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย" ส่วนการที่ลูกหนี้ โอนหุ้นของบริษัทสาริน พรอฟเพอร์ตี จำกัด มูลค่าหุ้นละ 10 บาท และหุ้นของบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) มูลค่าหุ้นละ 18 บาท ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้กล่าวอ้างว่าหุ้นดังกล่าวไม่มีมูลค่า นั้น เห็นว่า หุ้นย่อมมีมูลค่าในการชำระหนี้ตามราคาซื้อขายกันจริงในท้องตลาด อย่างไรก็ตาม หาก หุ้นของบริษัทสาริน พรอฟเพอร์ตี จำกัด และหุ้นของบริษัทบ้านปู จำกัด (มหาชน) มีราคา ณ วันที่

ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ อันจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่ครบจำนวนตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการผู้ค้าประกันก็ยังคงต้องผูกพันรับผิดชอบหนี้ส่วนที่ขาดไปนั้นให้แก่เจ้าหนี้ ตามแผนฟื้นฟูกิจการข้อ 6.6 ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การที่ลูกหนี้โอนหุ้นชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ก็ดี การออกหุ้นกู้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ก็ดี ไม่ทำให้เจ้าหนี้ต้องตัดหนี้สูญและไม่ทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด ส่วนที่เจ้าหนี้อุทธรณ์ต่อไปว่า ลูกหนี้ไม่มีแผนดำเนินธุรกิจต่อไปในอนาคตนั้นผู้ทำแผนแก้อุทธรณ์ว่า ลูกหนี้ได้กำหนดแผนการประกอบธุรกิจของลูกหนี้ในอนาคตไว้ในบทที่ 5 ของแผนฟื้นฟูกิจการ โดยกำหนดแนวทางว่าลูกหนี้จะเข้าไปลงทุนพัฒนาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็กและขนาดกลาง เนื้อที่โครงการประมาณ 10 ไร่ถึง 50 ไร่ เนื่องจากใช้เงินลงทุนไม่มากและมีความเสี่ยงในการลงทุนน้อย โดยระบุรายละเอียดของที่ดินเปล่าที่จะดำเนินการพัฒนา ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 1 ทั้งได้ระบุประมาณการทางการเงินในการดำเนินการพัฒนาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการร่วมกับบริษัทโจนส์แลง ลาซาลส์(ประเทศไทย) จำกัด ที่ปรึกษาทางการเงินของลูกหนี้ตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 2 ซึ่งศาลฎีกาพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการบทที่ 5 เอกสารแนบท้ายหมายเลข 1 และหมายเลข 2 แล้ว เห็นว่า แผนการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ในอนาคตภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการแล้วมีรายละเอียดชัดเจนพอสมควรที่จะดำเนินการต่อไปได้เจ้าหนี้อุทธรณ์ประการสุดท้ายว่า ผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกับกรรมการของลูกหนี้ซึ่งเคยบริหารงานของลูกหนี้ประสบความล้มเหลวมาแล้ว หากให้บุคคลกลุ่มนี้เป็นผู้ปฏิบัติการตามแผนฟื้นฟูกิจการย่อมไม่ประสบความสำเร็จนั้น เห็นว่า อุทธรณ์ดังกล่าวเป็นกรณีที่เจ้าหนี้อุทธรณ์คัดค้านว่าผู้บริหารแผนไม่มีคุณสมบัติและไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้บริหารแผน ซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 90/16 บัญญัติว่า "ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของการฟื้นฟูกิจการ รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนก็ได้" แม้ต่อมาเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. 2545 แล้วก็ตาม แต่มีบทเฉพาะกาลมิให้ใช้กฎกระทรวงนี้บังคับแก่บรรดาคดีที่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดังนั้น ศาลจึงต้องพิจารณาคุณสมบัติของผู้บริหารแผนตามหลักกฎหมายทั่วไปและความเหมาะสมในกิจการแต่ละรายไป เมื่อพิจารณาเอกสารแนบท้ายแผนฟื้นฟูกิจการหมายเลข 8 ซึ่งระบุชื่อและคุณสมบัติของบริษัทสาริน แพลนเนอร์ จำกัดผู้ทำแผน ตลอดจนผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนแล้ว เห็นว่า ผู้ทำแผนเป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจรับเป็นผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน และให้คำแนะนำหรือการใด ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการฟื้นฟูกิจการของผู้อื่น และผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารต่างมีความรู้ในระดับปริญญาตรีและบางรายมีความรู้ในระดับปริญญาโททางด้านการเงินและด้านกฎหมายตลอดจนมีประสบการณ์เป็นที่ปรึกษาทางการเงิน ประธานกรรมการ และกรรมการในบริษัทต่าง ๆ หลายแห่งด้วยกัน กรณีจึงน่าจะเชื่อว่า ผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนมีความรู้ ความสามารถ และ ความชำนาญทางด้านการบริหารงานพอสมควรแล้วอย่างไรก็ตามแม้ผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนจะเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกับกรรมการของลูกหนี้ซึ่งทำให้ลูกหนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการก็ตาม แต่ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ากรรมการของลูกหนี้บริหารงานหรือกระทำการ

ทุจริตอันไม่ควรได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้บริหารแผนต่อไป นอกจากนั้น ยังเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าการดำเนินธุรกิจด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในระยะที่ผ่านมาอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและถดถอยไปทั่วภูมิภาค ข้ออ้างของเจ้าหน้าที่จึงยังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะรับฟังว่าผู้บริหารแผนและคณะทำงานของผู้บริหารแผนไม่อาจปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูกิจการให้ประสบความสำเร็จได้ ธุรกรรมของเจ้าหน้าที่ทุกข้อฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สุพัฒน์ บุญยุบล · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · กุลพัชร อธิธิธรรมวินิจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5844/2545>